Berenschot

Concept: Van visie naar uitvoering

Goed benutten van het instrument programma onder de Omgevingswet voor eigentijds omgevingsbeleid

Willem Buunk & Noortje van Velthoven

21 NOVEMBER 2023

Intern vertrouwelijk

Agenda

19.45 De Omgevingswet en het instrument programma

20.30 Pauze

20.45 Gespreksronde aan drie tafels
21.15 Gezamenlijke terugkoppeling
21.30 Afronding vooruitblik op vervolg

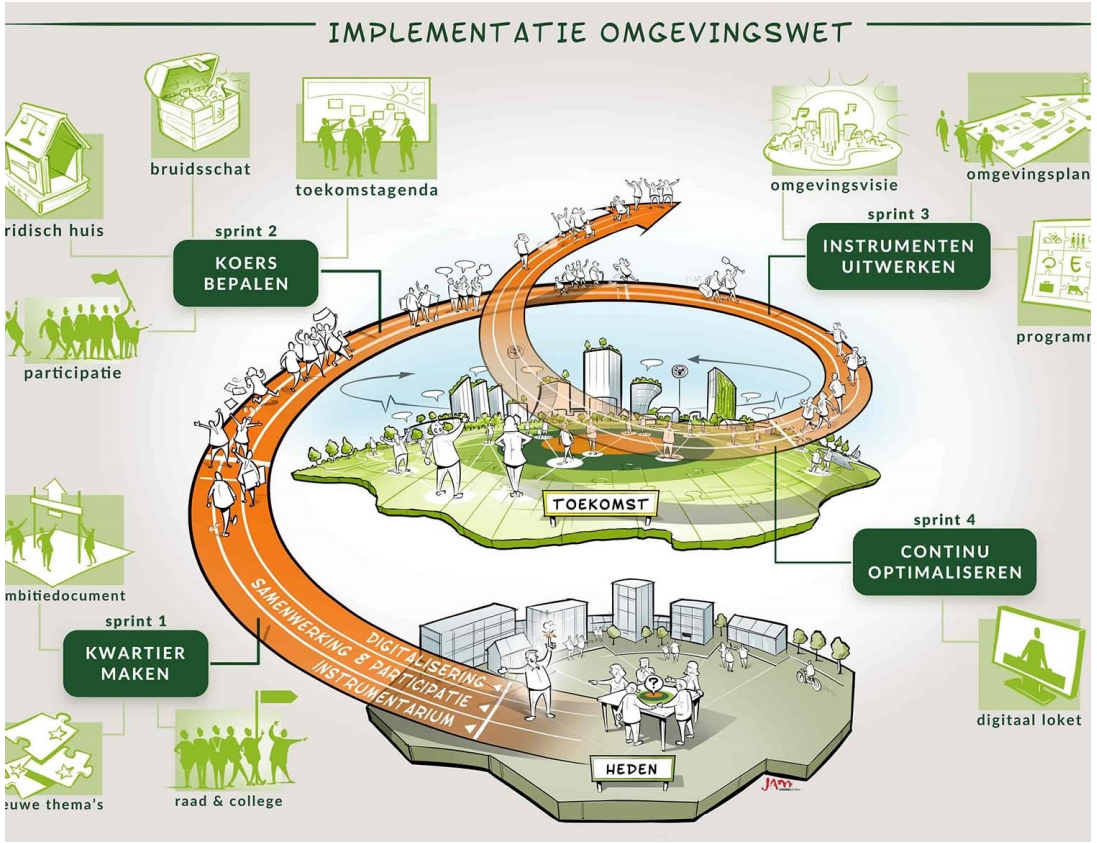

Doel van vanavond

“Een informerende en beeldvormende bijeenkomst over hoe in het kader van de Omgevingswet van visie naar uitvoering te gaan en inzichten in hoe instrumenten als het programma hiervoor in te zetten”.

Berenschot

Stand van zaken proces Omgevingswet: overgang naar nieuw beleidsstelsel

Intern vertrouwelijk

Van oud naar nieuw

Van 26 wetten naar 1 stelsel wet (plus inhoudelijke wetgeving)

Oude situatie	**Nieuwe situatie…**	**+ sectoraal beleid**
Ruimtelijke ordening		Energiewet
Milieubeleid		Klimaatwet
Erfgoed		Wet natuurbescherming
Archeologie	Omgevingsbeleid	Spoorwegwet
Bodem		…
Water		
Natuur		
…		

Waar zijn we in Nederland?

Berenschot

De Omgevingswet

Intern vertrouwelijk

Verbeterdoelen Omgevingswet

- Versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving
- Voortdurend werken aan het realiseren van de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving
- Politiek bestuurlijke afwegingsruimte creëren

Intern vertrouwelijk

Nieuw omgevingsbeleid in theorie

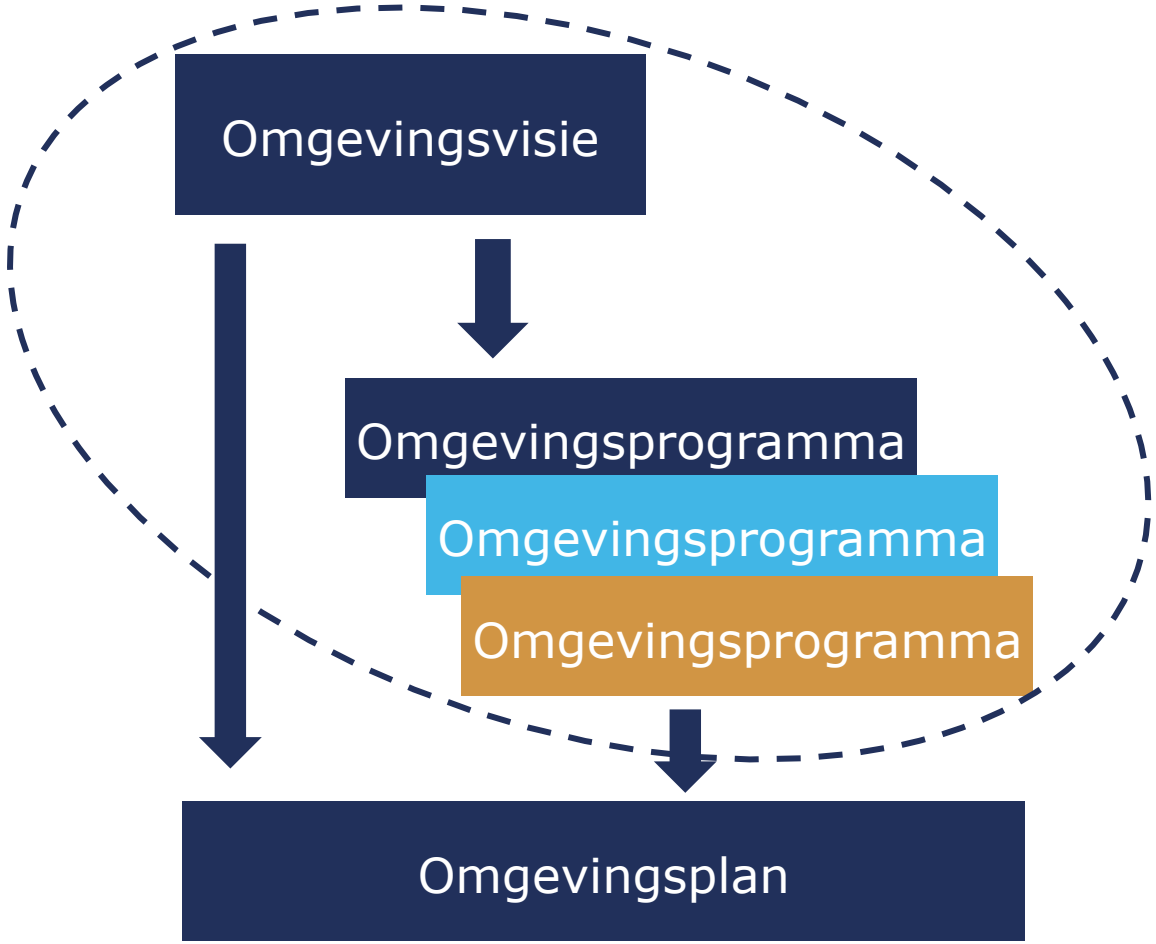

Overgang naar omgevingsbeleid in praktijk

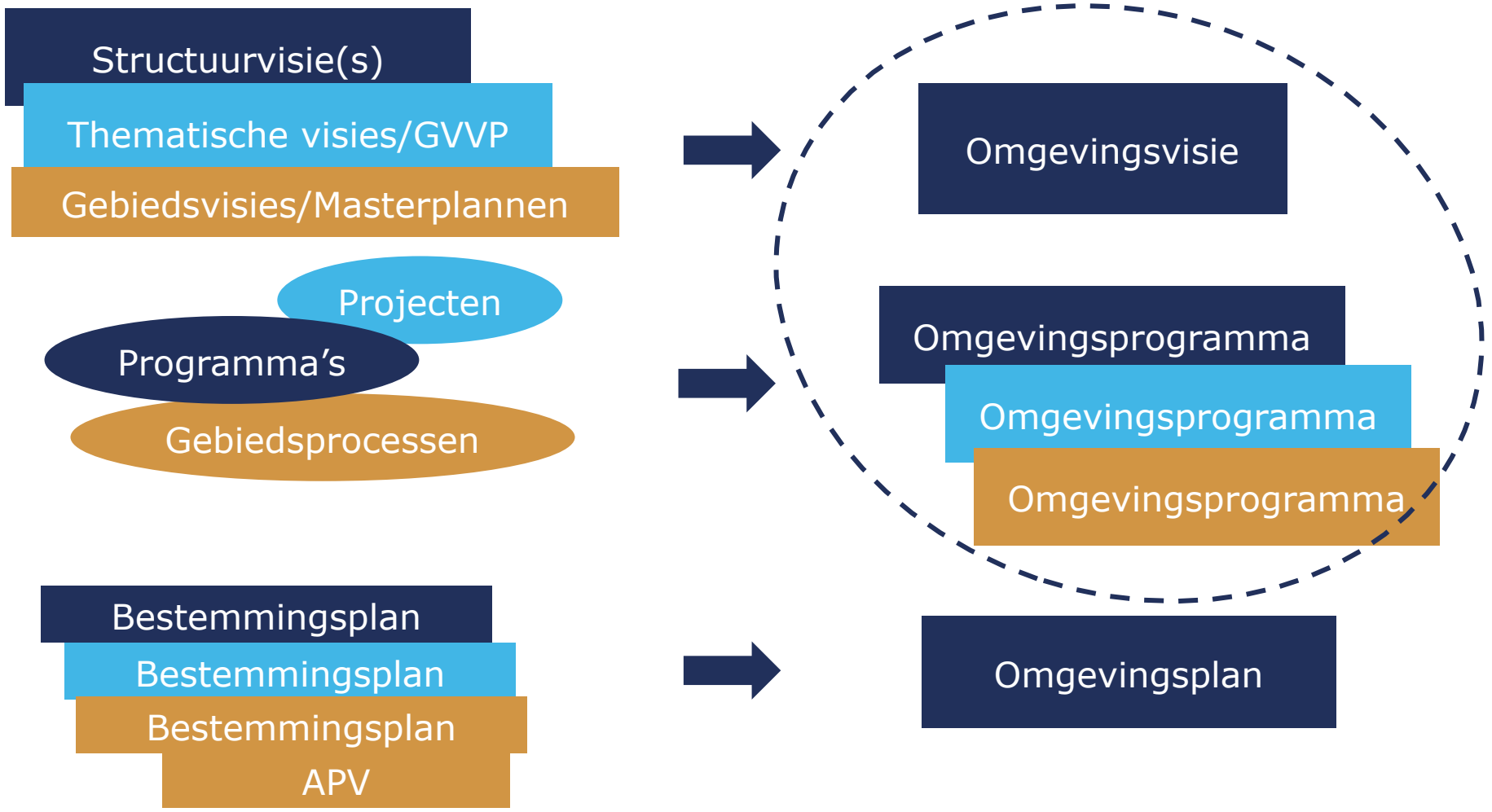

Omgevingsvisie: het instrument

- Verplicht
- Betreft gehele grondgebied van de gemeente
- Vormvrij, zelfbindend voor het overheidsorgaan die het opstelt
- Eén visie (in plaats van beleidsstapel)
- Strategisch beleidskader voor de fysieke leefomgeving vanuit de maatschappelijke behoefte en wensen

Omgevingsvisie: de inhoud

- **hoofdlijnen** van de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving
- **hoofdlijnen** van [***voornemens voor***] ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en het behoud van het grondgebied
- **hoofdzaken** van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving
- **samenhang** van onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen

Berenschot

Het instrument programma

Intern vertrouwelijk

Van oud naar nieuwe situatie

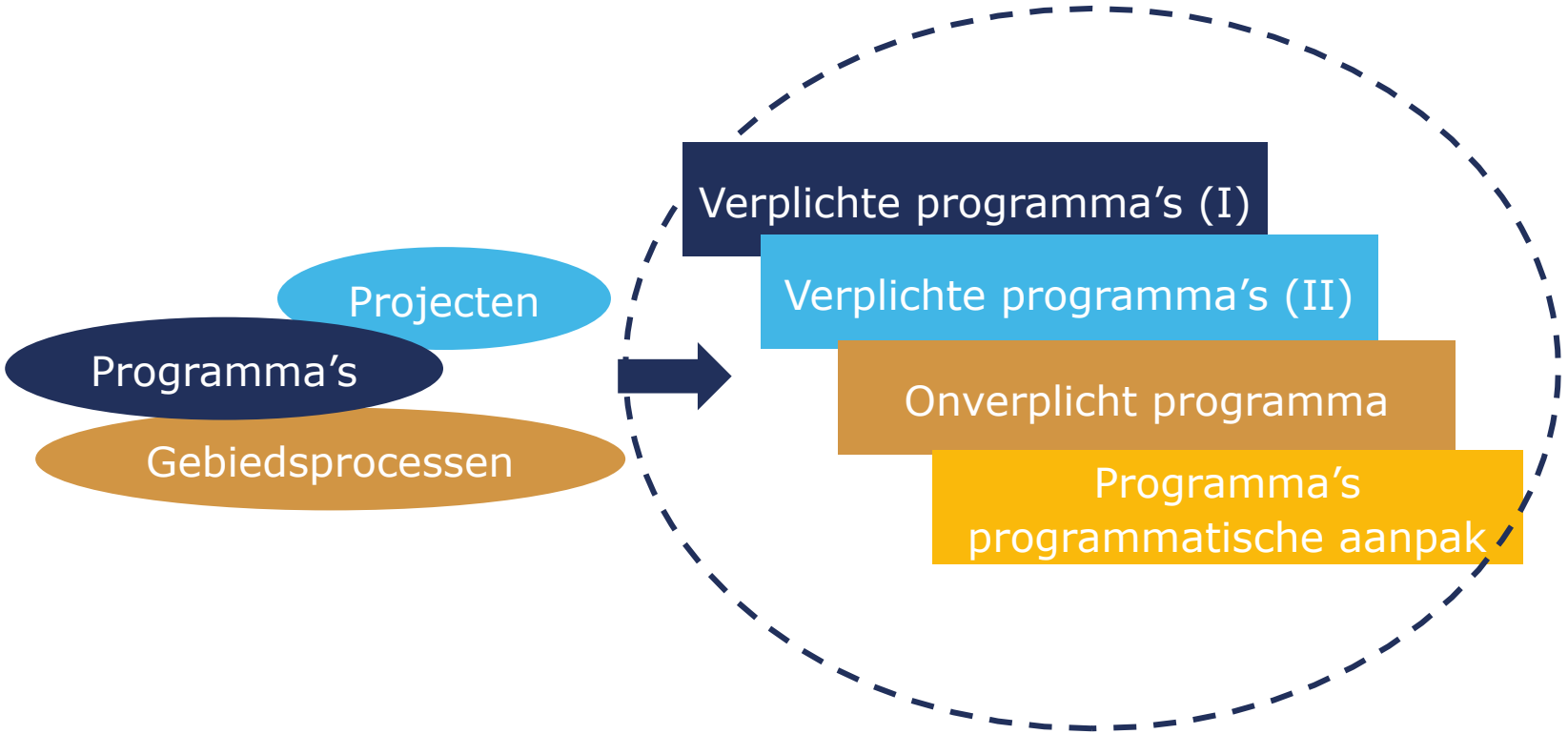

Programma onder de Omgevingswet

Varianten:

- Verplicht programma bij (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden
- Verplicht programma volgende uit EU regelgeving
- Vrijwillige (onverplicht) programma
- Programma’s met programmatische aanpak

Kenmerken:

- College bevoegdheid
- Nadere uitwerking van beleid
- Samenhangende geheel van maatregelen

Vrijwillig (onverplicht) programma

- Geschikt voor de strategische beleidsambities
- Vormvrij, maar moet uitwerking zijn van beleid die wordt verbonden met maatregel(en) enz.
- Mogelijk ook uitwerking nieuwe beleidsregel(s) t.b.v. omgevingsplan
- Mogelijk in samenwerking met partners (maatschappelijk)
- Thematisch of gebiedsgericht
- College bevoegdheid, raakt aan kaderstellende rol en budgetrecht raad

Hoe ziet een programma eruit?

Sturing langs twee lijnen

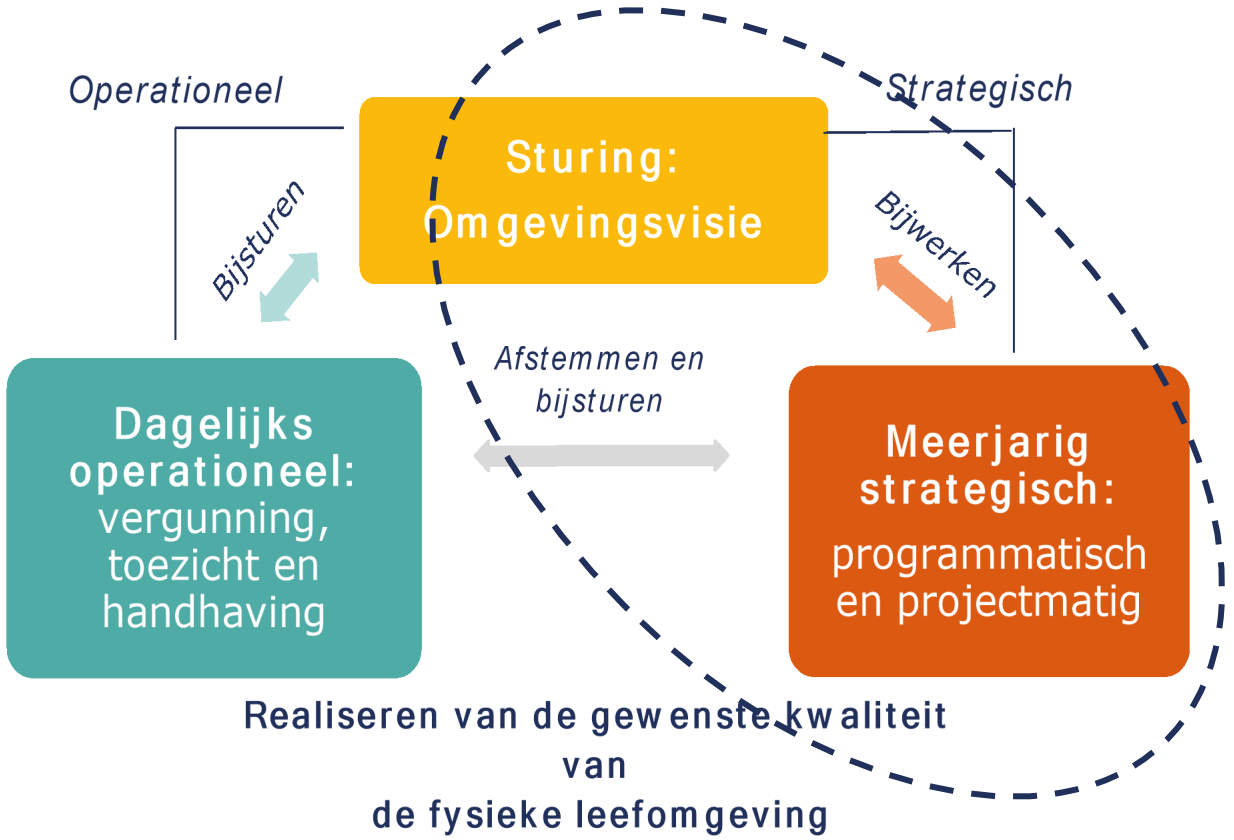

Breng het beleidshuis op orde

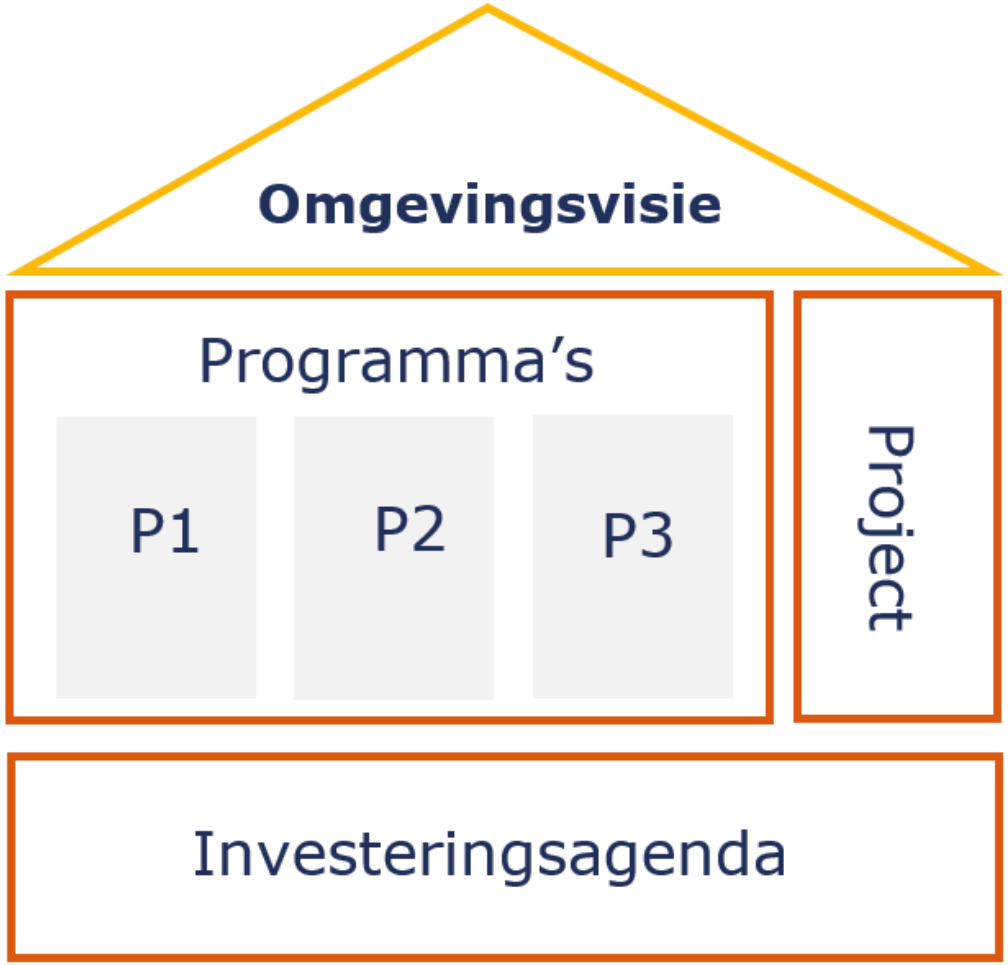

Tips eigentijds omgevingsbeleid

Verbind visie aan uitvoering:

- Maak in de omgevingsvisie keuzes
- Wees selectief: 4 tot 6 urgente opgaven en verbindende thema's
- Spreek concreet uit wat je wilt bereiken in 2040

Organiseer uitvoering haalbaar in de tijd:

- Kies een behapbaar aantal programma's voor uitvoering in de komende tijd
- Hanteer voor een programma *netto* 3 jaar looptijd en rond het dan af
- Start opeenvolgend bijvoorbeeld elk jaar een nieuw programma
- Houd visie en programma's onderling actueel

Houd het beleidshuis op orde

- Omgevingsvisie wordt vastgesteld
- Uitvoering van visie in programma’s
- Projecten en gebiedsprocessen gaan in uitvoering
- Borg samenhang in de aanpak van thema’s en/of gebieden
- Veranker tussentijdse wijzigingen op onderdelen in het geheel in formele beleidsinstrumenten
- Jaarlijks actualisatie van visie

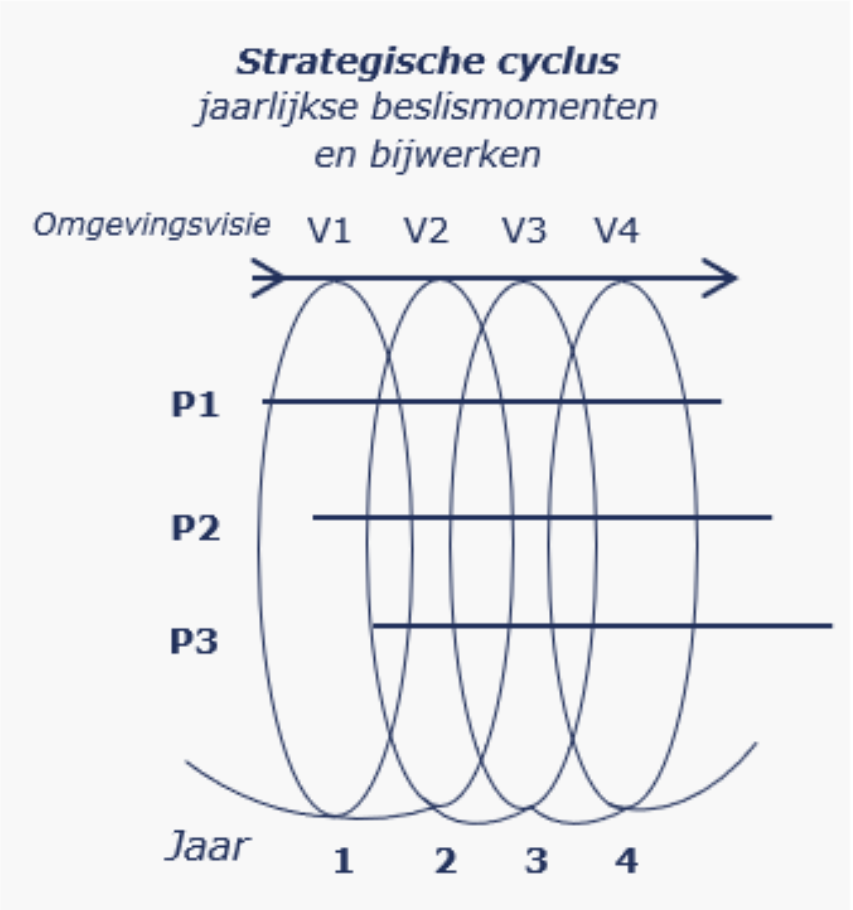

Agenda

~~19.45 De Omgevingswet en het instrument programma~~

20.30 Pauze

20.45 Gespreksronde aan drie tafels

1. Programma's voor fysiek domein

2. Programma's op snijvlak sociaal & fysiek domein

3. Programma's en de P&C cyclus

21.15 Gezamenlijke terugkoppeling

21.30 Afronding vooruitblik op vervolg

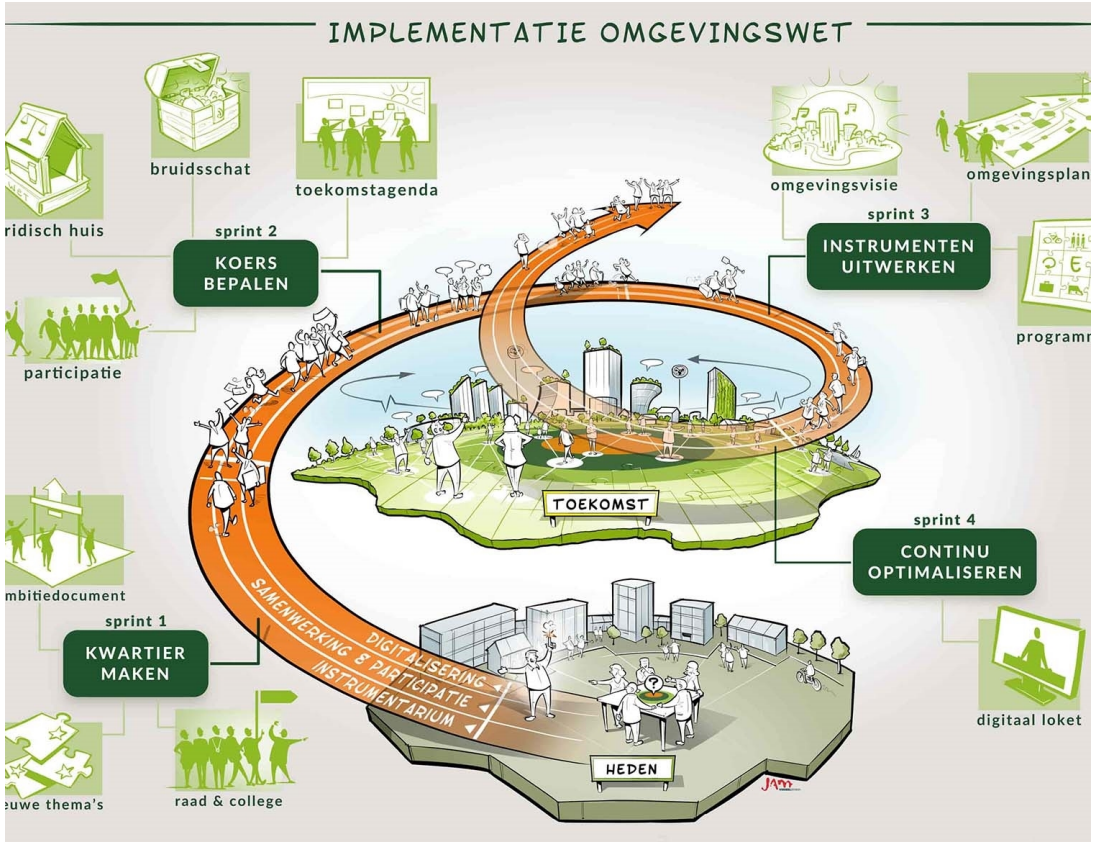

Berenschot

In gesprek

Intern vertrouwelijk

Introductie gesprekstafels

Doel en uitgangspunten

- Het doel is een gedachteoefening ter voorbereiding op het gebruik en inzet van instrumenten onder de Omgevingswet.
- Focus ligt op de rol van programma's onder de Omgevingswet, op welke manieren kan dit door gemeente Rheden worden ingezet, ook in relatie tot programmabegroting.
- We hoeven in deze gesprekken nog niet te komen tot keuzes.

Introductie gesprekstafels

Doel en uitgangspunten

- Het doel is een gedachteoefening ter voorbereiding op het gebruik en inzet van instrumenten onder de Omgevingswet.
- Focus ligt op de rol van programma's onder de Omgevingswet, op welke manieren kan dit door gemeente Rheden worden ingezet, ook in relatie tot programmabegroting.
- We hoeven in deze gesprekken nog niet te komen tot keuzes.

Berenschot

Terugkoppeling & afronding

Intern vertrouwelijk

Opbrengsten gesprekken

- Welke relevante inzichten zijn opgedaan bij de verschillende gesprekstafels?
- Wat neemt iedereen mee?
- Wat zijn nog vragen en/of aandachtspunten voor het vervolg?

